

Posudek magisterské diplomové práce

Autor/ka práce: Martin Netočný

Název práce: Panteon světa a kaleidoskop v ruce

Posudek vedoucí/ho práce ☐

Posudek oponenta/ky ☒

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Tomáš Dvořák, KF FAMU

Hodnocení obsahu a výsledné podoby diplomové práce (A/výborně – B/velmi dobře – C/dobře – D/dobře s výhradami – E/dostatečně – F/nedostatečně – nedoporučeno k obhajobě)

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce.....	B
Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu.....	C
Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu.....	A
Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol.....	A
Jazyková a stylistická úroveň práce.....	B
Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě).....	C
Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava.....	B
Původnost práce, přínos k rozvoji oboru.....	C
Celkové hodnocení diplomové práce.....	B

Slovní hodnocení diplomové práce včetně otázek, k nimž se diplomant/ka musí při obhajobě vyjádřit:

Diplomová práce Martina Netočného se věnuje recentním a současným učebnicím moderních dějin pro střední školy s důrazem na jejich fotografické ilustrace. Představuje jednak analýzu forem reprezentace minulosti a konstrukce jakéhosi elementárního vizuálního povědomí, jednak kritiku didaktických publikací coby forem institucionalizovaného vědění.

Na práci je v první řadě třeba ocenit důslednost a šíři autorova záběru – ve svých rozborech dokáže produktivně využít a propojit znalosti moderních dějin, politické teorie, sociologie, filosofie, sémiotiky a teorie fotografie. Nadto dokáže vystavět a udržet argumentační linii, kriticky zhodnotit odbornou literaturu i zkoumaný materiál a svérázně píše – jeho styl je pro potřeby kvalifikační práce snad až příliš přezdobený a digresivní, bohužel také plný plytkých metafor; mnohem více by mu slušel žánr eseje (spíše než jeho oblíbenec Bělohradského nebo hojně citovaného Baumana mi

připomíná Gillesa Lipovetského, tedy včetně jeho rozbíhavosti i „osmdesátkové“ postmoderní skepse).

O to více mne zaráží, že se autor rozhodl střílet kanónem na vrabce a využít svůj sofistikovaný arsenál pro kritiku publikací, jež sám označuje za „prázdné relikvie“. Poukazovat na zjednodušující, stereotypizující či dokonce manipulativní způsob prezentace dějin v brožurách typu *Dějiny 20. století* (Dialog 2005), jež je nejhojněji zastoupena v analytické části práce (nota bene určena pro 9. ročník ZŠ, nikoli pro školy střední), se mi zdá být přinejmenším zbytečné. Samozřejmě by stálo za to důkladně rozebrat způsob vytváření významu na rovině textu, obrazu i typografické úpravy, takové rozборы již ale provedli mnozí jiní a ani autor se do nich zrovna nepouští, spíše využívá vybrané učebnice ke kritice vzdělávacího systému a soudobé společnosti vůbec. Strategie je to podobná, jako kdyby chtěl usuzovat o celkovém stavu žurnalistiky na základě několika laciných bulvárních plátků (a těžce přitom podceňoval jejich čtenáře a čtenářky). Ač nejsem v této oblasti expertem, dovoluji si tvrdit (na základě osobní, snad privilegované zkušenosti otce studenta pražského gymnázia, ale i kontaktů s mnoha historiky, kteří na středních školách působí), že model zmanipulovaného a indoktrinovaného žáka, který pasivně konzumuje schematické údaje z patnáct let staré učebnice, zkrátka skutečnosti neodpovídá. Nejde jen o to, že učebnice tohoto typu, jak ostatně sám autor připouští, nejsou dávno dominantním studijním materiálem, nýbrž o to, že historiografické texty (a stejně tak audiovizuální materiál nebo třeba dnes populární orální historie) figurují v rámci specifických sociálních interakcí a praxí, jež práce zcela opomíjí. Podobně je tomu i s ikonickými obrazy, jimž se práce věnuje – jejich výskyt není omezen na učebnice moderních dějin, ale ke svým divákům se současně dostávají i jinak, prostřednictvím médií, internetu, filmů atp. Jsou zkrátka součástí širšího pole vizuální kultury, jež by autor musel zohlednit, kdyby chtěl plně dostát ambicím v práci formulovaným.

Diplomovou práci Martina Netočného doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou B.

Datum:16. srpna 2020.....

Podpis: